

ZRÍNYI MIKLÓS NEMZETVÉDELMI EGYETEM

Doktori Tanács

Dr. Schubert Katalin százados

A tábornokok pere

című doktori (PhD) értekezésének szerzői ismertetése

Témavezető:

Dr. Szántó Mihály nyá. ezredes, CSc.

Budapest, 2007.

1. A témaválasztás indoklása, a tudományos probléma megfogalmazása

Ebben a dolgozatban a magyar történelemnek a második világháborút követő új, népi demokratikus korszak katonai vezetőinek sorsán keresztül bemutatom egy diktatórikus rendszer néhány társadalompolitikai tényezőjét első sorban a mai és a jövő nemzedékének okulására. A magyar történelemben - nem szokatlan módon – az ország akkori politikai vezetői önként és kegyetlenül áldozták fel a magyar hadsereg katonai elitjét a szovjet szocializmus modell mechanikus másolásakor, s ezzel a mai napig ható károkat okozva nemzetünknek. Az emberi élet értékét és védelmét is befolyásolta az a tény, hogy 1950-ben már nehezen lehetett a szovjet zónát elhagyni, s ha sikerült, nem várták tárt karokkal Nyugaton sem az átállókat. Sólyom László altábornagy, vezérkari főnök, Révay Kálmán vezérőrnagy, a páncélos csapatok parancsnoka, Beleznyai István vezérőrnagy, a hadtápszolgálat főnöke, Pórfy György vezérőrnagy, a tüzérség parancsnoka, Dr. Merényi Gusztáv orvos vezérőrnagy, az egészségügyi csoportfőnök, Lőrincz Sándor ezredes, az anyagtervezési csoportfőnök és Illy Gusztáv nyugállományú altábornagy halála a magyar szocialista társadalom, s azon belül a honvédség történetének egyedülálló tragikus eseménye.

Minden háború vége a katona számára egy új helyzetet jelent: meg kell nyerni a békét, s készülni a következő háborúra, tanulva a megvívott harcok fájdalmas tanulságaiból. Magyarországon a szovjet proletárdiktatúráról keveset tudtak, de hamar megtapasztalták, hogy ebben a diktatúrában is eleve gyanús az, aki a hatalommal szembeszáll. Gyanús és veszélyes, mert aki egy diktatúrát elvetett, az csak idő kérdése, mikor lesz ellenálló a másik diktatúrában is. Sólyom László pályaképe, 1945 és 1950 közötti életútja, tragikus halála méltán emeli katonahőseink közé. Célom, hogy a politikai döntéshozókon kívül felhívjam a közvélemény figyelmét is valamennyi áldozat egyértelmű rehabilitálására.

A kutatásaim során alapvetően arra kerestem a választ, **miért likvidálta a kommunista hatalom a kommunista tábormegvezetőket, tisztjeit 1945-1950 között?** Van-e és ha igen, hol határ az ún. jogállam és a szocialista törvényesség között? Törvényszerű-e, hogy békében is a katona legyen a politika áldozata? A 21. század Magyar Honvédségében (a továbbiakban: MH) miben fogalmazható meg e katonapereknek az etikai tanulsága? Volt-e választási lehetősége a **katonai elitnek** a politikával szemben önállóságra az adott időszakban? Az újjólag előkerült, megnyílt források, az orál history termékei alapján változtak-e az egyes katonai vezetőkről való eddigi ismereteink.

2. Kutatási célok

A kutatási célok megfogalmazásában kiemelt helyet kaptak az alábbiak:

- 1.) A vezérkari főnök és a politikus (miniszterelnök, államfő, honvédelmi miniszter) kapcsolatában mennyi a szakmai önállóság egy háború utáni, „átmeneti” és egy konszolidált társadalomban?
- 2.) A katona szakma és hivatás meddig rendelődhet alá a politikának, különös tekintettel arra, hogy az egyszemélyi parancsnoklás elve a történelem szocialista típusú fejlődésében is többször sérült.
- 3.) A magyar katonai bíraskodás történetében találunk arra példákat, hogy veszett háborúk, forradalmak után a katonák egy részét likvidálják. Vajon 1950-ben e perek története a bünbakképzést elevenítette-e fel, avagy személyes politikai bosszúból született terror sorozat egy specifikus állomásáról beszélhetünk-e?
- 4.) Mennyiben igaz az az állítás, hogy a Szovjetunióból mechanikusan átvett szocialista modell másolásaként, a második világháború előestéjén kivégzett Tuhacsevszkij tábornok koncepciójára szolgált a mintát Súlyomék esetében?

3. Kutatási módszerek

Az 1945-58 közötti katonai elit tragédiája szerves része az adott korszak politikai elit tragédiájának, törvényszerű cseréjének. Súlyom László és kortársai születése, katonai pályája és halála között az oksági kapcsolatot Magyarország társadalmi-külpolitikai és belpolitikai helyzete mellett determinálta a partikularizmus, illetve a hős és az áruló változó megítélése is. Az életutak tragikus végéhez, a halálos ítélethez nem volt feltétlenül szükséges „követelmény” a partikularizmus. A hős – áruló – áldozat érzése a visszaemlékezésekből, interjúkból kikövetkeztethető. Az 1944/48 közötti politikai rendszerváltás szinte egyedülállóan cserélte le drasztikusan Kelet-Közép-Európában a demokratikus Magyar Honvédség vezetőit, s nem adott számukra más utat, mint a halálos ítélet önkéntes vállalása.

Az 1938-58 közötti korszakból az 1941/44, az 1945/48, illetve az 1953/56 közötti időszak politikatörténete különösen fontos. A Súlyom-per tagjainak életútja egy átlagos magyar fiatal, jól képzett honvédtiszt pályát takart a 40-es évek elején: katonai középiskola, Ludovika Akadémia, csapatszolgálat, vezérkari akadémia, külszolgálat olasz, francia, német, osztrák területen. A Horthy-rendszer jellegéből adódóan a magyar társadalom „kényszerpályán” egyre jobban sodródik bele a második világháborúba a Mussolini, illetve

Hitler vezette fasiszta-náci koalíció oldalán. E fiatal tisztek „Network-pozícióik”-ból adódóan „atipikus” pályát futottak be a korabeli átlag katonatisztekhez képest.

Egyre fontosabbá válik, hogy a katona szemszögéből tisztázzuk: miért igen és miért nem tehető felelőssé az a katonai elit, amelyik 1948-1950 között a szocialistává váló Magyar Néphadsereg pályakezdő katonájaként indult a pályán, másrészt a mai katonai és (politikai) eliten viszont számon lehet és KELL kérni azt a kötelező főhajtást, amely a mártíroknak kijár.

4. Az elvégzett vizsgálatok összefoglalása

A katona cselekvését éppúgy értéképzetek vezérlik, mint bármely más embertársáét. Cselekvését feljebbvalója parancsára teszi meg, amikor azonban megteszi, képzeiteiben saját értéként jeleníti meg. A jogállam kellékei (végrehajtó hatalom, törvényhozás, ítélkezés) a hatalom elválasztásának kifejezői. Igen sajátosan alakult az 1950-es katonaperekben Magyarországon az ügyészség, a bíróság és a végrehajtó hatalom önállósága. 1871. évi XXXIII. tv., az 1896.évi XXXIII. tv. 1951-ig hatályos volt az (állam)ügyészség, illetve a (korona)ügyészség feladatát tekintve. Ennek értelmében az ügyészség Magyarországon az egységesen felépített, a bíróságtól független és a mindenkori igazságügy miniszternek rendelődött alá. Az állam érdekeit képviselte mint közvádó. Hatásköre a büntetőeljárás mindhárom szakára kiterjedt. Az 1949. évi XX. tv., az első magyar írott alkotmány az ügyészi szervezetet az Országgyűlés alá rendelte. Az 1953. évi 13. törvényerejű rendelet, majd az 1959. évi 9. törvényerejű rendelet és az 1972. évi V. tv. szabályozta az ügyészség feladatát és hatásköreit. Az ügyészi szervezet 1953-ban vált el az Igazságügyi minisztériumtól, s akkor szűnt meg a katonai ügyészi szervezet különállósága is, amely beolvadt az egységes ügyészi szervezetbe, a katonai főügyész pedig a legfőbb ügyész egyik helyettese lett. Az 1989. évi alkotmánymódosítás és az azon év végén megszületett ügyészségi törvénymódosítás az ügyészség államjogi helyzetét és feladatait nem érintette, az alkotmányban elvégzett módosítások pontosabbá tették feladatainak meghatározását. A Magyar Köztársaság Alkotmányának XI. fejezete rendelkezik az ügyészségről. E szerint a mai ügyészi szervezet az Országgyűlésnek alárendelt állami szerv. A végrehajtó hatalomtól független, sajátos hatáskörű állami szervezet.

A bíróságok esetében is nyomon követhető a kontinuitás mellett a zavarodottság is. A katonai bíróságok a hadsereg szervezetén belül hol önálló hadrendi elemként működtek, hol katonai tanácsként. Más szabályok szerint működtek a népbíróságok, ahol nem minden

esetben szakvégzett jogászok mondták ki az ítéletet. A már említett 1949.évi Alkotmányunk X.fejezete foglalkozik a bíróság szervezetével, a bíróságok igazgatásával. A jogalkotók 1989 óta többször módosították a bírák jogállását, s szervezetüknek vezetését, irányítását. Jelenleg új elem az Alkotmánybíróság, az ún. ombudsman feladatairól szóló fejezet, valamint az ún. nemzetközi bíróságok egyre nagyobb szerepköre.

Az értekezésem témájában végzett kutatómunka, azok rendszerezése és elemzése alapján az alábbi tudományos eredményeket fogalmazom meg:

1) **A vezérkari főnök és a politikus (miniszterelnök, államfő, honvédelmi miniszter) kapcsolata.** 1950-ben a társadalom politikai céljait illetően teljes volt az egyetértés Rákosi Mátyás, Farkas Mihály politikusok és Sólyom László vezérkari főnök között, de a szakmaiság tekintetében miniszteréhez képest képzetesebb volt. Nemcsak publicisztika szintjén volt valóságos helyzet egy harmadik világháború a két győztes nagyhatalom – Szovjetunió és az USA – között. A koreai háború kezdetétől felvetődött, hogy Magyarország szerepe felértékelődik, s a következő, feltételezhetően Jugoszlávia elleni háborúban a Magyar Néphadsereg katonai vezetőinek a Szovjetunióból érkezett parancsot kell végrehajtani, s ehhez az egykori horthysta tiszti állomány lecserélése szükséges. Különösen a memoárirodalom és a legújabb források alapján azt állapítom meg, hogy ebben éppen katonai tudása akadályozta meg. Nem gondolkodás nélküli parancs végrehajtó a vezérkari főnök, s nem is politikus. A kettő közötti szűk mezsgyén előtte és utána is többször elbukott tábornok, de sem a Horthy-, sem a Kádár-rendszer – hogy csak a XX. századi közelmúlt eseményei között hasonlítsunk - nem okozta fizikai vesztét saját emberének. A Horthy-rendszerben Sólyom százados választhatta a civil életbe való elvonulást. A proletárdiktatúra 1956-ig tartó időszakában a hatalomról való lemondásra kevés példát találunk. Éppen Sólyom rendőrkapitányból katonává visszaváltó lehetősége mutatja, hogy a hatalom megszerzésének éveiben mit lehetett és mit nem. Sólyom és a mindenkori vezérkari főnök számára a katona szakma specifikumát az is jelenti, hogy nem a parancsnok magányát, hanem felelősségét kell tudnia, amikor parancsait megfogalmazza.

2) **Pálffy György és Sólyom László altábornagyok élete igen, de pere nem választható szét.** A hatalom váltása Rajk-Pálffy-perben bekövetkezett, s erről láttuk, hogy Farkas Mihály az 1950 májusi pártaktíván beszámolt. Sólyom László számára Pálffy György halálakor volt az utolsó lehetősége arra, hogy protestáljon, ahogyan ezt az emigrációt választó diplomaták, politikusok némelyike megtette. Ebben valószínűsíthetően éppen a neveltetése, a katonaszakma akadályozhatta meg Sólyom Lászlót, de nem abban az értelemben, ahogyan ezt

a dokumentumok tálalják. Mindkettőjük tragikus haláláig a rivalizálás mellett a bajtársiasság, a békében és háborúban a társamról, a beosztottamról gondoskodnom kell elv feltétel nélkül érvényesült. Bármilyen feszült is volt az özvegyek szerint a kapcsolat kettőjük között, a szocialista magyar hadsereg szakmai megteremtői voltak a korabeli források, jegyzőkönyvek alapján. Vitáik hadseregen belül az új hadsereg felépítéséről, a formálódó szocializmus elveiről szóltak, ahol volt, hogy Pálffynak volt igaza, volt, hogy Sólyomnak. Az 1954-es ítéletet az 1990-ben a Legfelsőbb Bíróság megsemmisítette, s így lehetőséget adott arra, hogy a történészek, a társadalomtudomány területén kutatók a második világháború utáni magyar politika-társadalomtörténet objektív és reális megírására törekedjenek. Szinte kivétel nélkül 1954-ben az életben maradtak és elítélt katonák arról vallanak, hogy sem az összeesküvés, sem a hazaárulás nem jellemezte sem Pálffyt, sem Sólymot.

3) **Az egyszemélyi parancsnoklás elvének megvalósulása.** 1949. február 19-től 1952. december 27-ig a társparancsnoki rendszer váltotta fel az egyszemélyi parancsnoklást. Függetlenül attól, hogy ezt az időszakot nevezhetjük a hadseregen belül „klasszikus sztálini korszaknak” a társparancsnoki rendszer önmagában is negatív hatású. A hadsereg minden területén a mechanikus szovjet hadszervezés átvételére kerül sor, s közben likvidálják a „ludovikás kommunista elitet”: Pálffy Györggyel kezdik. Az 1950-es katonai perek után a politikai lojalitás a hatalomtól való félelem önmagában nem tudja kiváltani. A katonaszakma ismerete pedig még alacsonyabb szintűvé vált. Ennek tudatában nincs más lehetősége a miniszternek, mint újra visszatérni a hadsereg normális működtetéséhez, s elrendeli az egyszemélyi parancsnoklást, amely társadalmi rendszerektől függetlenül a hadsereg működőképességének egyetlen mechanizmusa. Ebben az időszakban befejeződnek a hivatalos számonkérés, igazolások rendszere. A személyügyi munkát, a kiképzést és a szervezet vezetése iránti felelősségét a parancsnok mellett egyenlő jogokkal a társparancsnok, a politikai tiszt kapta meg. A parancsnokokra sem volt jellemző a szakmaiság, hiszen a már említett Pálffy-Sólyom vitákhoz hasonlóan említhetjük a tábornoki karon belüli vitákat, amelyek közül talán Sólyom-Illy vita a legtragikusabb, hiszen a nyugállományú Illy tábornokot Sólyommal együtt végzik ki. A szocialista rendszer néphadseregének vezetése és irányítása megalakulásától folyamatosan igyekezett az egyszemélyi parancsnoki rendszer ellenőrzését megoldani. A pártállamban a parancsnok, a politikai *helyettes*, a párttitkár vezetői egysége csapat és legfelső szinten meghatározott jogokkal és kötelezettségekkel sokszor jobban szolgálta a hadsereg működését, mint az 1989/90 óta megtapasztalt jelenlegi átmeneti társadalmi rendszer katonai felső vezetése. Tökéletes rendszer természetesen nincsen. A

tábornoki karban ugyanúgy, mint a politikában mindig különböző személyiségek kerülnek össze. Természetes, hogy a kontraszelekció elvét minden vezérkari főnök fel akarja számolni, s egyiknek sem sikerül. A törvényességi felügyelet, a demokratikus parlamenti ellenőrzés az egyetlen út, amely a bonapartizmus veszélyét negligálni tudja. Paradox módon ugyan, de ezt fogadta el Farkas Mihály 1952 telén az után, hogy a hadsereg vezető posztjaira egyértelműen csak azok kerültek, akiket a kommunista párt többszörös szűrőn keresztül kiválasztott. Nem lenne ezzel baj, ha ez nem kivégzések, hanem nyugdíjaztatások útján valósult volna meg. Ugyanakkor 1956-ban bosszulta meg magát mindaz a kísérletező, s felelőtlen szovjet minta másolása, amelyet a hadsereg élén Farkas valósított meg kegyetlen cinizmussal.

4. Összegzett következtetések

Az erkölcs, a jog és a hadsereg összefüggéseit keresve feltártam, bemutattam és elemeztem, hogy a természetes jogérzet hiányán kívül a hatalom soha nem akarta a teljes tisztázást. Az 1980-as évek közepén nyilvánossá tett 1953-as KV-i ülés anyaga ismeretében a kutató azon nem is csodálkozik, hiszen az 1956-os események egyik legfontosabb kiváltó oka éppen az volt, hogy olyan emberiség ellenes büntetteket követtek el Rákosiék, amelyre az nem jelent feloldozást, hogy közben felépült a második világháborúban elpusztított ország. A katona – minél magasabb a beosztása, rendfokozata, annál inkább „felel azért, amit megtett, vagy megtenni elmulasztott”. Erkölcs, jog és hadsereg összefüggéseiben a katona szakma igényli a sokkal nagyobb erkölcsi tartást, mint egy átlagos közszolgálati munkavégzés. Sólyom László nemzedékének tragédiája éppen itt fogható meg, s éppen a hatalom birtokában nehéz azt a kényes egyensúlyt megtalálni, amivel e hivatást gyakorolni érdemes. A bűnbakképzés ugyanúgy, mint a személyes kistílúság irányította a politikai döntéshozókat, s tette cinkossá a túlélőket.

Kádár János viszonya a mártírokhöz ambivalens volt. Az aktuál politikus mindig győzedelmeskedik a moralitás felett. Az 1956 utáni szétesett társadalom konszolidálásának, a szovjet hatalomnak való megfelelési kényszer jobbról és balról szűk lehetőséget jelentett. A nemzeti ellenállásban való részvétel mellett a Rákosi-korszakban való egyéni felelősség annyiban volt meghatározó élménye, amennyiben élete végén meg kellett élnie a teljes munkájának csődjét. A Kádár-korszak első és utolsó éve között nagy a hasonlóság. Ami az első években „nem időszerű”, arra az utolsó évek botrányai már egy új társadalmi korszak nyitányát jelentve szintén nem lesz időszerű. Az 1990-es rehabilitációs ítélet is csak arra vállalkozik, hogy az 1954-es ítélet felett mondja ki a végszót: hamis, jogszerűtlen volt az

eljárás ezen közbülső állomása ugyanúgy, mint az alapítélete. A mai dokumentumok foghíjasságából arra lehet következtetni, hogy a 60-70-es években saját hatalma érdekében minden alkalommal arra is törekedett a pártállami vezetés, hogy az írott forrásokat megsemmisítse. A megmaradt dokumentumok megléte inkább a véletlen, mint a szakszerű pártállami bürokrácia kísérője.

Tuhacsevszkij tábornok és a magyar tábornokok koncepciós pere. Írásom során megállapítottam, hogy annak ellenére, hogy a nemzetközi és a hazai körülmények mások voltak a történelmi analógia mind Pálffy György, mind Sólyom László esetében jogosan vetődik fel. Eltekintve attól, hogy a Szovjetunió birodalmi jellege és Magyarország kismemzeti volta eleve más lehetőséget jelent a hadseregük tekintetében, nem véletlenül vetődött fel Tuhacsevszkij neve már a perük, majd 1954-es felülvizsgálat ideje alatt. Tuhacsevszkij és Sólyom életútjában sok a hasonlatos vonás. Mind a ketten tudatosan vállalták az átállást, ami eleve az utókor nem teljes egyetértését vívta ki. Szovjetunióban Sztálin haláláig még a katonai nyilvánosság berkeiben sem vetődött a koncepciós perek és a második világháború veszteségei közötti összefüggés. A politikai vezetők bizalmatlanságának oka szinte ugyanaz Sólyom esetében is. A hadművészettel, a hadászattal foglalkozni kényszerülő katonai vezetők szakmaiságába bele kell tartoznia a meghaladni akaró korszak minél teljesebb ismerete. Ugyanakkor a nemzet, szűkebb és tágabb környezetének önismeretéből kell megszületni a XXI. század olyan katonai vezetőinek, akik nem akarnak hősök lenni a demokratikus politikai váltógazdálkodásában, de az újkori kihívásokra és fenyegetettségre irracionális nélkül hősiesen válaszolnak. Az elhibázott 1937-es Tuhacsevszkij per és az 1950-es Sólyom-per igen hamar éreztette negatív hatását, még akkor is, ha a történelem nagy folyamataiban e koncepciós perek porszemnek tűntek.

A kutatási hipotézis igazolása

Erkölc, jog és hadsereg összefüggéseiben a katona szakma igényli a sokkal nagyobb erkölcsi tartást, mint egy átlagos közszolgálati munkavégzés. Sólyom László nemzedékének tragédiája éppen itt fogható meg, s éppen a hatalom birtokában nehéz azt a kényes egyensúlyt megtalálni, amivel e hivatást gyakorolni érdemes. A bűnbakképzés ugyanúgy, mint a személyes kisstílúség irányította a politikai döntéshozókat, s tette cinkossá a túlélőket.

A kutatási eredmények érvényessége

A társadalomtudomány különböző területein a XX. század végén a hagyományos kutatási módszerek és eszközök nem hagyhatóak figyelmen kívül. Jellemző, hogy mióta

kutatásaim zömét elvégeztem, illetve értekezésem megírásához hozzáfogtam, a politika és a média jóvoltából az 1945-1956 közötti magyar és közép-kelet-európai történések számos írás jelent meg.

Értekezésem legfontosabb eredményének azt tartom, hogy a már meglévő források mellett a mindenkori politikai és katonai vezetés figyelmét felhívjam a katonai szakma és hivatás számára fontos közvetlen elődök példaértékének és az elmaradt rehabilitáció folytatásának méltó befejezésére.

A vizsgálati és értékelő eljárás teljesíti azokat a követelményeket, melyeket kutatási hipotézisemmel szemben felállítottam. Ezek közül a rehabilitáció és az etikai összefüggések mellett az oktatás, a nevelés szerepének közérthetőségét tartom a leghasznosabbnak.

5. Új tudományos eredmények

Sólyom és a mindenkori vezérkari főnök számára a katona szakma specifikumát az is jelenti, hogy nem a parancsnok magányát, hanem felelősségét kell tudnia, amikor parancsait megfogalmazza.

A hatalom váltása Rajk-Pálffy-perben bekövetkezett, s erről láttuk, hogy Farkas Mihály az 1950 májusi pártaktíván beszámolt. Az 1954-es ítéletet az 1990-ben a Legfelsőbb Bíróság megsemmisítette, s így lehetőséget adott arra, hogy a történészek, a társadalomtudomány területén kutatók a második világháború utáni magyar politika-társadalomtörténet objektív és reális megírására törekedjenek.

Az egyszemélyi parancsnoklás elvéhez való ragaszkodás szükségessége. Az 1949. február 19 - 1952. december 27 közötti társparancsnoki rendszer durván megsértette az egyszemélyi parancsnoklás elvét. A hadsereg minden területén a mechanikus szovjet hadszervezés átvételére kerül sor, s közben likvidálják a „ludovikás kommunista elitet”: Pálffy Györggyel kezdik. Az 1950-es katonai perek után a politikai lojalitás a hatalomtól való félelem önmagában nem tudja kiváltani. A katonaszakma ismerete pedig még alacsonyabb szintűvé vált. Tökéletes rendszer természetesen nincsen. A tábournoki karban ugyanúgy, mint a politikában mindig különböző személyiségek kerülnek össze. Természetes, hogy a kontraszelekció elvét minden vezérkari főnök fel akarja számolni, s egyiknek sem sikerül. A törvényességi felügyelet, a demokratikus parlamenti ellenőrzés az egyetlen út, amely a bonapartizmus veszélyét negligálni tudja.

7. Ajánlások

Az értekezés megállapításai és következtetései alapján további kutatások folytatását ajánlom. A magyar katonai vezetés alakulása a második világháború után; a tömeghadsereg kiépítésének kényszerpályája; a katonai vezető személyiségében a racionalitás és az érzelmi kötődés.

8. A kutatási eredmények gyakorlati felhasználhatósága

Az értekezés megállapításainak, következtetéseinek és tudományos eredményeinek gyakorlati hasznosítására vonatkozóan javaslom a tiszt-és tiszthelyettes-képzésben a magyar közelmúltunk tisztázó, értelmező tanítását. Az erkölcs, a jog és a hadsereg történeti összefüggésében az ok-okozati relációt bemutatni.

9. Publikációs jegyzék

Honi megjelenésű könyv :

1. Szembenézni a történelemmel Katonasorsok.

Kornetas, Budapest, 1997.

Lektorált folyóiratcikkek. Magyarországon megjelenő magyar nyelvűek:

1. Egy tudós asszony. Beszélgetés Dr. Szijj Jolánnal Új Honvédségi Szemle 2000/2 92-96.old.

2. Jogállam sincs múlt nélkül. Beszélgetés Dr. Fehér József közigazgatási államtitkárral Új Honvédségi Szemle 200/6. 62-70.old.

3. Kettős integráció, avagy az írástudók, a politikusok és a katonák felelőssége. Beszélgetés Dr. Király Béla vezérezredessel. Új Honvédségi Szemle 2000/8. 69-75. old.

4) A katonaeértelmiség jövőjéről Beszélgetés Dr. Harai Dénes ezredessel, egyetemi tanárral. Új Honvédségi Szemle 2000/10 91-98.old.

5) A menedzser típusú parancsnok. Beszélgetés Pető István ezredessel Új Honvédségi Szemle 2001/7. 66-71. old.

6) Hazámat szolgáltam Beszélgetés Dr. Simon Sándor altábornaggyal Új Honvédségi Szemle 2001/9. 48-55. old.

7) Önállóság és felelősség. Beszélgetés Dr. Szabó Miklós akadémikussal, a ZMNE rektorával Új Honvédségi Szemle 2002/1. 83-90. old.

8) Hadbíró voltam. Interjú Dr. Rabóczky Ede nyugállományú vezérőrnaggyal Új Honvédségi Szemle 2005/8 112-119. old.

9) Jog, etika, igazság és katonai elit Társadalom és honvédelem 2001/9. 48-58. old.

10) Sólyom Ildikó: Összetört-szétszakadt-elillant...A Sólyom tábornok-per utóélete c. könyvről recenzió. Múltunk 2004/4. 366-369. old.

10. Szakmai - tudományos önéletrajz

1980. június 25-én 75/1980. sz. alatt történelem-orosz szakos általános iskolai tanári oklevelet szereztem.

1984. szeptember 27-én 955/1984. sz. alatt okleveles történelem szakos középiskolai tanári diplomát kaptam.

1987. szeptember 27-én az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen summa cum laude minősítéssel az újkori egyetemes és magyar történettudomány egyetemi doktorává avattak.

1994-ben a Magyar Tudományos Akadémia Politikatudományi Szakbizottsága előtt a politikatudományok kandidátusa szakvizsgákat letettem.

1985 óta újságíróként, szerkesztőként rendszeresen publikálok. Témáim: a 19-20. századi egyetemes és magyar történelem, biztonságpolitika, az 1945 utáni magyar hadtörténelem.

1997-ben az Új Honvédségi Szemlével közösen első önálló interjúkötetemet jelent meg a Kornétás Kiadónál: Szembenézni a történelemmel címen. A kötet előszavát Dr. Göncz Árpád, a Magyar Köztársaság elnöke, utószavát Egry György, kanadai magyar újságíró írta. E kötet - elsősorban a polgári élet számára - az 1935-1995 közötti katonasorsokat mutatja be az "orál history" eszközével.

2000. június 27-én a HVK Humán Főcsoportfőnöksége és közöttem létrejött tanulmányi szerződés szerint a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem hadtudományi levelező aspirantúráját kezdtem meg, melynek abszolutóriumát 2003-ban megkaptam.

2000-ben a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum Levéltára részére moderátori (szerkesztő történész) feladatot végeztem az 1956-1990 közötti katonai elit kutatásban.

Munkahelyeim:

1980-1981 1101 Budapest, Üllői út. 118.számú Általános Iskola tanára

1981-1985 Békés Glasz Élelmiszerkereskedelmi Szakközépiskola tanára, idegen nyelvi munkaközösség vezetője

1985-1993 Zrínyi Miklós Katonai Akadémia egyetemi oktatója, tudományos munkatársa

1993-1994 Magyar Tudományos Akadémia politikatudományi ösztöndíjasa az ELTE Állami Jogtudományi Egyetem Politikaelméleti Tanszékén

1994-1997 munkanélküli, majd szociális gondozó a II. kerületben és szellemi szabad foglalkozású

1997-2000 az MH Kulturális és Média Igazgatóság, MH Tájékoztatási és Médiaközpont Főszerkesztőségében szerkesztő 2000-2002 a Zrínyi Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Társaság szerkesztőségeiben szerkesztő (sajtófigyelő-, kiadvány-szerkesztő)

2002. 02. 01-től hivatásos tisztként az MH Szabályzatkiadó Intézet és Központi Nyomda állományában szerkesztő.

2004. 11.01-től az MH Kinizsi Pál Tiszthelyettes Szakképző Iskola tervező, illetve oktatótiszte vagyok.

Budapest, 2007. június 22.

Dr. Schubert Katalin (dr. Gáncs Katalin) szds